

Pacte local per l'educació
de L'Hospitalet
NOVEMBRE 2016

Pacte local per l'educació de L'Hospitalet. Novembre de 2016

Índex

INTRODUCCIÓ	5
TEXT DEL PACTE	
1. L'EDUCACIÓ COM A GARANTIA DE LA COHESIÓ SOCIAL I LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS	6
a. La transmissió de valors des de diversos marcs educatius	6
b. L'èxit educatiu, l'equitat i l'excel·lència	8
c. L'accés equitatiu als serveis educatius	9
d. Els aprenentatges artístics i la singularització dels centres educatius	11
e. El model lingüístic	12
f. Les noves tecnologies	13
2. CONSTRUÏM UNA CIUTAT EDUCADORA I UNA EDUCACIÓ EN XARXA	15
a. Les xarxes educatives i el pla educatiu d'entorn	15
b. La participació i la implicació de les famílies	16
c. La participació i el compromís social de l'alumnat	17
d. L'educació en el lleure	18
e. El paper dels municipis en l'educació	19
f. L'ús dels equipaments educatius per a la ciutadania	21
g. El calendari i la jornada escolar	22
3. ELS RECURSOS AL SERVEI D'UNA EDUCACIÓ DE QUALITAT	23
a. L'educació infantil (0-6)	23
b. L'escola inclusiva	24
c. L'escolarització equilibrada	26
d. Les transicions i les noves oportunitats	27
e. L'educació al llarg de la vida	28
f. La formació professional	29
g. La lluita contra l'absentisme	31
h. Els professionals de l'educació	32
i. Els recursos econòmics, les infraestructures i el mapa escolar	33
DEMANDES ALS DIVERSOS SECTORS	36
SEGUIMENT DEL PACTE LOCAL	37
FITXA RESUM DEL PROCÉS PARTICIPATIU	38

Pacte local per l'educació de L'Hospitalet. Novembre de 2016

Pacte local per l'educació de L'Hospitalet

L'Hospitalet, una ciutat compromesa amb l'educació de qualitat

El govern de L'Hospitalet, els grups polítics municipals, les entitats educatives, socials, veïnals i sindicals, i les AMPA i els centres educatius de L'Hospitalet, tots signataris d'aquest Pacte Local per l'Educació de L'Hospitalet, entenem l'educació pública com un servei essencial de la comunitat, destinat a fer que l'educació sigui accessible per a tothom, sense distinció de cap classe, en condicions d'igualtat d'oportunitats, amb la garantia de regularitat i continuïtat, i amb l'adaptació progressiva als canvis socials.

Els poders públics són els responsables de la planificació educativa i, com a tals, han de vetllar de manera prioritària per la qualitat i l'oferta de l'escola pública. Actualment a L'Hospitalet el servei públic educatiu és a mans dels poders públics i de la iniciativa social, com a garantia dels drets fonamentals de la ciutadania i de la llibertat d'ensenyament.

Aquest acord, que compromet famílies, centres educatius, professionals de l'educació, alumnat, teixit associatiu i institucions públiques, es marca com a objectiu arribar a consensos amb tota la comunitat educativa per garantir, mitjançant el diàleg i el compromís de totes les parts, el dret a l'educació de tota la ciutadania amb un model de ciutat educadora on la igualtat d'oportunitats i la convivència siguin prioritàries.

Volem establir acords per afrontar els grans reptes que té L'Hospitalet en l'àmbit de l'educació i aconseguir el compromís de totes les parts que hi estan implicades per resoldre'ls des de la base del consens i del treball cooperatiu. Volem que tots els agents se sentin implicats en l'educació com a eix vertebrador de la ciutat.

A part del text del pacte amb les seves propostes d'actuació, aquest document consta d'un apartat amb les demandes de coresponsabilitat adreçades a tots els sectors: institucions públiques, educadors, famílies, alumnat i xarxa educativa d'entorn.

L'Hospitalet, octubre de 2016

1. L'educació com a garantia de la cohesió social i la igualtat d'oportunitats

“Som allò que els pares [i els educadors] ens van ensenyar quan no estaven intentant ensenyar-nos res.”

Umberto Eco

“L'educació necessita tant de formació tècnica, científica i professional, com de somnis i utopia.”

Paulo Freire

“L'única discapacitat a la vida és una mala actitud.”

Scott Hamilton

“L'escola ha de ser capaç d'obrir una finestra a un tipus de societat igualitària.”

Pilar Benejam

“S'ha d'entendre l'educació com l'impuls que les persones donen al creixement d'altres persones per orientar-les cap a la millor tria, sempre lliure de possibilitats d'autoconstrucció, sobre la base de la relació amorosa i en el treball sobre els valors humans i socials.”

Joan Manuel del Pozo

a. La transmissió de valors des de diversos marcs educatius

La ciutat, la família, els centres educatius i la comunitat educativa són espais privilegiats per al creixement personal i per a la superació dels reptes col·lectius d'una societat. Els processos educatius que es construeixen en aquests espais tenen com a principal objectiu, a més d'aportar eines per a la recerca del coneixement, la transmissió dels valors que fomenten la transformació de la societat i la lluita contra les desigualtats socials, culturals, de gènere, d'orientació sexual, etc., o els greus problemes ecològics que amenacen el futur del nostre planeta.

El paper de l'educador o educadora és clau per assolir aquest objectiu, especialment pel seu testimoni; més pel que fa i pel que és, que no pas pel que pot dir. I com que l'educació és un treball en equip i els principals educadors d'un infant i d'un jove són els membres de la seva família i els mestres, per a una bona educació en valors és molt necessària l'existència de coherència entre la tasca feta

al centre educatiu i la feta a casa. Les famílies més integrades i en línia amb els valors de l'escola són les més implicades i vinculades emocionalment al centre educatiu, i els seus fills tenen més possibilitats d'èxit.

El treball cooperatiu i les vivències entre iguals també són claus en l'educació. Si fomentem una bona convivència entre l'alumnat dels centres, aquests poden jugar un paper de contrapès dels rumors existents a la societat i combatre'ls amb accions educatives i de debat, especialment per evitar qualsevol plantejament racista o xenòfob que pugui dificultar la relació entre les cultures que conviuen a la ciutat o de discriminació envers les persones amb diversitat funcional.

A més de reflexionar sobre els problemes reals o inventats del barri o de la ciutat, també cal que els centres facin un treball en profunditat sobre l'equitat de gènere, atesa la detecció del retorn dels rols masculistes, les actituds homòfobes i les relacions de desigualtat entre els nois i les noies.

Els centres d'educació en el lleure també són un espai privilegiat de cohesió social per aprofundir en l'educació en valors i el treball cooperatiu, un marc més lliure i motivador per als infants, que no pateixen la cotilla del currículum.

Propostes d'actuació

1. Incrementar els recursos dedicats a la formació de les famílies per tal de donar-los eines per treballar els valors i l'autonomia dels infants i joves des de casa.
2. Vetllar per tal que els valors de la ciutadania es treballin a tots els centres educatius de la ciutat de manera transversal en el currículum i que tot l'alumnat assoleixi aquestes competències.
3. Augmentar les accions d'aprenentatge servei entre els infants i joves dels nostres centres educatius.
4. Fomentar els programes de debat sobre valors, com el cicle Cinema i Educació i les tertúlies dialògiques a l'aula sobre literatura clàssica universal.
5. Incrementar les accions antirumors a la ciutat i crear un programa de formació de joves antirumors per actuar dins i fora dels centres educatius.
6. Establir estratègies de treball en grup a l'aula per a mestres i educadors d'acord amb les accions que es promouen a la ciutat des de l'OVE del grup GRODE de la Universitat Autònoma de Barcelona per tal de millorar la convivència a l'aula i al centre, de prevenir situacions d'assetjament i de discriminació a l'aula i a l'entorn escolar, i de fomentar el respecte i la integració entre l'alumnat i les famílies de qualsevol tipus de diversitat, ja sigui física, psíquica, o sensorial.

b. L'èxit educatiu, l'equitat i l'excel·lència

L'equitat, la igualtat d'oportunitats i l'excel·lència educativa són un desig, una fita cap a la qual volem avançar, tot i que som conscients que mai no existiran al cent per cent perquè les condicions individuals, tant físiques com psíquiques, socials, culturals, econòmiques o familiars, sempre provoquen diferències.

Però el nostre concepte d'excel·lència és col·lectiu: tendir a l'equitat, a l'èxit de la majoria, és l'excel·lència que desitgem per al nostre sistema educatiu. Sabem que si es treballa per a l'equitat, per a l'èxit de la majoria, també es produeix un increment de l'excel·lència individual. També cal treballar per fomentar al màxim els talents i les capacitats de cada alumne o alumna.

La graduació de l'etapa obligatòria no hauria de ser l'únic indicador d'èxit. Tenim un sistema educatiu massa rígid, amb recursos i estratègies limitades i amb poca permeabilitat als canvis metodològics que afavoreixen l'èxit, com ara el treball per projectes, l'ensenyament col·lectiu, l'aprenentatge realment significatiu, l'acompanyament personalitzat o les comunitats d'aprenentatge.

Aquestes innovacions pedagògiques, conjuntament amb una etapa d'educació infantil (0-6) de gran qualitat i amb ràtios reduïdes, una escola veritablement inclusiva i comprensiva, sense segregacions a l'etapa obligatòria, amb adaptacions curriculars, segones oportunitats i una bona orientació acadèmica i laboral, amb un bon equilibri de l'alumnat nouvingut entre tots els centres educatius i amb bons itineraris educatius en què es tingui cura de les transicions entre les etapes, augmenten amb tota seguretat les oportunitats d'èxit dels nostres infants i joves.

Aquestes oportunitats que ofereix el sistema educatiu haurien d'ajudar a compensar, si més no a disminuir, les dificultats individuals, amb l'objectiu que cada alumne o alumna assoleixi prou competències i recursos personals per tenir èxit en tots els aspectes de la vida: afectiu, social, cultural, laboral, etc.

L'equitat pot ser difícil d'assolir a l'escola, però sense prou recursos en professorat i en itineraris de noves oportunitats o sense unes infraestructures adequades, pot convertir el sistema educatiu en un factor que eixampla encara més la desigualtat de la societat.

Així mateix, la manca d'accés a l'educació en el lleure també significa una greu desigualtat d'oportunitats. A les hores de lleure, i molt especialment a l'estiu, es nota més la segregació econòmica dels nostres infants. L'educació artística dins i fora de l'escola també és un element destacat per garantir l'èxit escolar

de l'alumnat amb dificultats a causa de les seves condicions socioculturals de partida. Contribueix a lluitar contra la desigualtat i configura valors individuals i de grup que faciliten la cohesió.

Propostes d'actuació

7. Promoure les pràctiques educatives col·laboratives i la innovació pedagògica als centres educatius de la ciutat, respectant-ne la pluralitat i l'autonomia.
8. Potenciar la diversificació curricular i els itineraris personalitzats i reforçar els programes d'orientació i d'acompanyament a la ciutat, amb especial atenció als alumnes que abandonen prematurament el sistema o no es graduen. Augmentar els recursos humans i tècnics per poder realitzar aquesta tasca.
9. Promocionar els projectes artístics inclosos al temps escolar de les 8 escoles públiques que, en col·laboració amb l'EMMCA, desenvolupen activitats d'orquestra, banda, teatre i dansa a l'escola per tal que puguin ser un element d'atracció per a la població del barri. Augmentar el nombre d'escoles que acullen aquest projecte.
10. Facilitar les passeres entre els diversos estudis postobligatoris. Trencar les rigideses del sistema, com per exemple la impossibilitat de cursar un PFI per aquells alumnes que s'han graduat a l'ESO però que els cal més maduresa per afrontar una FP o un batxillerat. Possibilitar el batxillerat de tres anys adreçat als alumnes amb més dificultats.
11. Vetllar per la diversificació curricular i l'adaptació metodològica per als infants amb dificultats d'aprenentatge i amb altes capacitats.
12. Posar èmfasi en una major implantació d'estudis universitaris a la ciutat i tenir cura dels vincles entre els nostres centres educatius de batxillerat i formació professional amb la universitat.
13. Garantir l'accés de tothom a les activitats d'educació en el lleure, especialment dels infants de famílies sense recursos així com els nens amb diversitat funcional, dotant dels recursos econòmics i humans necessaris perquè sigui possible la seva total participació.

c. L'accés equitatiu als serveis educatius

L'accés a tots els recursos del nostre sistema educatiu en igualtat d'oportunitats és una de les bases de la societat equitativa a què aspirem. I no parlem només d'accedir a una educació obligatòria en què es garanteixi la bona qualitat de tots els centres amb independència de la seva titularitat pública o privada o de la seva ubicació geogràfica, sinó que també parlem de la igualtat d'oportunitats en

l'accés als estudis postobligatoris, a la universitat, a l'educació al llarg de la vida, als aprenentatges artístics i a l'educació en el lleure en termes amplis.

Entenem que les institucions públiques competents han de garantir amb recursos econòmics i material suficients les aspiracions educatives del conjunt de la ciutadania en les etapes obligatòries. D'altra banda, també han de garantir la suficiència alimentària dels alumnes de famílies sense recursos i el seu accés a l'educació infantil, a l'educació postobligatòria, a l'aprenentatge artístic i a l'educació en el lleure.

Aquestes garanties han de ser una prioritat, i els recursos necessaris per assolir-les s'han de quantificar i fixar als pressupostos generals. Entenem que el sistema de beques resulta insuficient i queda lluny d'assolir la universalitat de l'educació, que és l'objectiu que es pretén. Per tant, les propostes d'actuació d'aquest pacte s'ofereixen com a mesura provisional per atendre de manera immediata les necessitats educatives i alimentàries, però cal perseguir que tant la suficiència alimentària com les necessitats bàsiques i l'accés a l'educació estiguin garantides de manera universal.

Propostes d'actuació

14. Mantenir l'aposta municipal per les beques menjador tot demanant a la Generalitat que assumeixi la seva competència de garantir la suficiència alimentària dels infants de famílies que compleixen els requisits per obtenir la beca, des de l'escola bressol i al llarg de tota l'escolaritat obligatòria.
15. Millorar la gestió dels procediments de concessió de beques menjador. Contribuir activament al treball conjunt entre els ens locals i el Departament d'Ensenyament per millorar els criteris comuns d'accés i garantia de les beques de menjador. La implicació de tres administracions ho complica força. Repensar la gratuïtat del 100 % que pot restar valor al compromís de les famílies.
16. Fer una diagnosi aprofundida de l'alimentació dels joves de l'ESO que gaudien de beca de menjador fins a sisè de primària i que quan passen a l'institut deixen de percebre-la. Fer un estudi dels hàbits alimentaris dels nostres infants i joves des del punt de vista de salut comunitària.
17. Donar suport a les actuacions de suficiència alimentària amb els joves com les que promou la Creu Roja amb els joves d'instituts amb el Programa de l'Aliança Humanitària.
18. Impulsar els projectes de socialització de llibres en el conjunt de centres educatius.
19. Estendre i incrementar a tota la ciutat els ajuts per a material escolar i activitats complementàries.

20. Incrementar les partides de beques per a activitats extraescolars organitzades per les empreses d'educació en el lleure, les AMPA i les AFA, per garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació en el lleure, espai educatiu en què és més palesa la desigualtat social per raons econòmiques. Garantir també les beques per a colònies i campaments.
21. Crear un sistema de beques per a l'alumnat de 12 a 18 anys que vulgui continuar els estudis a l'Escola Municipal de Música – Centre de les Arts i que tingui un nivell de renda per sota de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.
22. Estudiar la implantació d'un programa de beques per a estudiants universitaris i de cicles formatius atès que, en els darrers temps, l'accés a la universitat i a l'FP s'ha complicat per als joves de famílies sense recursos. És especialment preocupant la generalització de taxes i despeses dels centres que han de sufragar l'alumnat i les famílies en els ensenyaments postobligatoris, com és el cas de l'FP de GM i GS, l'EOI i l'EAD.
13. Garantir l'accés de tothom a les activitats d'educació en el lleure, especialment dels infants de famílies sense recursos així com els nens amb diversitat funcional, dotant dels recursos econòmics i humans necessaris perquè sigui possible la seva total participació.

d. Els aprenentatges artístics i la singularització dels centres educatius

Al llarg de la història els aprenentatges artístics han estat tradicionalment reservats a les famílies amb més recursos de la nostra societat, especialment als països del sud d'Europa. Amb la voluntat de democratitzar l'accés a aquests aprenentatges, un objectiu raonable seria que la nostra ciutat arribés progressivament als percentatges de ciutadans amb aquests estudis a la Unió Europea, un 1,35 % de la població. En aquests moments Catalunya està situada al 0,59 % i L'Hospitalet gairebé al 0,50 %. Però cal garantir que tots els alumnes tinguin un ensenyament artístic adequat en l'etapa educativa obligatòria.

Continuar apostant per l'educació i la cultura com a eixos estratègics d'una ciutat que vol créixer és vital per al nostre futur col·lectiu. Cal aprofundir en la recerca de programes transversals que lliguin educació i cultura i continuar incorporant els aprenentatges artístics a l'escola ordinària com a instrument per augmentar l'èxit escolar i millorar el prestigi i l'autoestima dels nostres centres educatius.

Amb l'objectiu d'augmentar la capacitat d'aprenentatge i de recerca dels nostres alumnes, cal que totes les nostres escoles i instituts incorporin un element cultural o científic d'excel·lència vertebrat al llarg del seu currículum que les identifiqui positivament davant del seu entorn: el seu barri i el conjunt de la ciutat.

Propostes d'actuació

23. Potenciar el projecte de democratització de l'accés als aprenentatges artístics que representa l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts perquè cada cop arribi a un major nombre de població.
24. Augmentar de manera progressiva els projectes Orquestra, Dansa i Teatre a l'Escola que promou l'EMMCA amb l'objectiu de millorar l'èxit escolar de l'alumnat i d'eixamplar la base popular de l'orquestra simfònica de la ciutat.
25. Engagar un nou programa d'aliances entre els centres educatius i els equipaments culturals o científics de la ciutat anomenat Fem Tàndem a L'H, que singularitzi escoles i instituts i millori l'arrelament dels equipaments culturals al territori, com són les biblioteques, el teatre, els centres d'art, els instituts de recerca científica, etc.
26. Promoure les creacions i els projectes artístics als murs de les escoles i dels instituts de la ciutat.
27. Augmentar el pressupost destinat a les escoles públiques per a l'adquisició de material per a l'aula de música i d'arts plàstiques.
28. Fomentar la musicoteràpia per als infants amb diversitat funcional i dotar de recursos les escoles d'educació especial (EE) per poder implantar aquesta teràpia.

e. El model lingüístic

Un dels objectius dels nostres centres educatius és que, en finalitzar els estudis obligatoris, l'alumnat domini les dues llengües oficials de Catalunya al mateix nivell de competències. Per aquesta raó creiem que cal continuar defensant una aplicació completa del Programa d'Immersion Lingüística a la nostra ciutat com a millor garantia que els nostres alumnes assoliran un bon aprenentatge de la llengua catalana en un context social en què majoritàriament predomina l'ús de la llengua castellana.

A educació infantil i primària això és així, però a educació secundària no sempre es compleix per diverses complexitats que cal abordar amb decisió. Aquest fet és preocupant, ja que l'aprenentatge del català és, a més d'un element d'equitat

i de cohesió social, una eina important per a la inserció laboral.

En aquest mateix sentit, també és vital per al desenvolupament educatiu, cultural i laboral de l'alumnat, en un model plurilingüe, que assoleixin un bon nivell de llengua anglesa i que, en acabar l'ESO, puguin accedir amb garanties a la titulació d'anglès de nivell preliminar. Per això, des de L'Hospitalet donarem suport a totes les mesures que tinguin com a objectiu un bon coneixement de l'anglès entre els alumnes de la nostra ciutat.

També caldria fomentar a la ciutat els contextos, fora de l'escola, en què els nostres alumnes puguin viure el lleure amb l'ús de les tres llengües: català, castellà i anglès.

Propostes d'actuació

29. Potenciar l'ús de la llengua catalana, especialment a l'educació secundària obligatòria, per tal d'aconseguir un ús equilibrat de les dues llengües oficials. Cal protegir el sistema d'immersió lingüística com a model d'escola inclusiva i cohesionadora.
30. Donar suport a les activitats de foment del coneixement i l'ús del català impulsades pel Centre de Normalització Lingüística de la ciutat: voluntariat lingüístic, programació de cinema infantil en català, etc.
31. Crear, amb finançament municipal, un programa d'auxiliars nadius de conversa en anglès que s'incorporin com a reforç a les aules de 4t d'ESO dels centres educatius de la ciutat, respectant sempre el Projecte Educatiu del Centre.
32. Potenciar als mitjans de comunicació locals i als cinemes de la ciutat la programació de pel·lícules i documentals en versió original (VO).

F. Les noves tecnologies

Cal que el conjunt del sistema educatiu faci el pas del concepte de l'aula d'informàtica a una nova realitat: les aules informatitzades amb diversos suports. Que el professorat i les famílies visquin les noves tecnologies com un instrument positiu per a l'aprenentatge i la recerca i no com una amenaça o una dificultat. Cal treballar a les aules per un ús educatiu del mòbil, les tauletes i altres eines tecnològiques sense que aquest fet signifiqui una discriminació afegida.

Propostes d'actuació

33. Potenciar la formació dels mestres amb el Pla de Formació de Zona, i de les famílies amb els espais de debat educatiu municipals, al voltant de l'ús de les xarxes socials i conscienciar de les virtuts i els perills de les noves tecnologies com a instrument d'accés a la informació.
34. Preparar mestres, famílies i alumnat per als canvis tecnològics permanents que els acompanyaran al llarg de tota la vida. En aquesta formació es tindran en compte les necessitats concretes de l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE) en matèria de TIC i la resta d'eines necessàries per al seu desenvolupament total, així com la preparació i el reciclatge constant dels mestres per al seu bon ús.
35. Fomentar l'ús dels continguts digitals a l'aula.
36. Augmentar els recursos humans (manteniment informàtic) i materials (pissarres digitals) als centres educatius de la ciutat.
37. Millorar la banda ampla a escoles i instituts ja que sovint l'accés massiu dels alumnes a la xarxa és difícil. Cal aprofitar la implantació de la fibra òptica a tota la ciutat.
38. Vetllar perquè els centres prioritzin el cablejat per davant del wifi atès els informes de l'OMS assumits per la UE respecte als perills de l'exposició a les ones electromagnètiques per part d'infants i joves. Aquesta prioritització sempre anirà acompanyada de la valoració dels recursos digitals disponibles a l'escola (tauletes, pissarres electròniques, etc.), que basen la seva funcionalitat en el wifi. A les escoles que s'hagin dotat d'aquests recursos, s'haurà de proporcionar un pla de renovació dels recursos digitals per tal que puguin funcionar connectats mitjançant cablejat.
L'Ajuntament, en línia amb aquesta protecció envers els infants i la seva exposició a les ones electromagnètiques, no permetrà ni donarà llicència per a la col·locació d'antenes de telefonia mòbil a les proximitats dels centres escolars amb una distància de seguretat establerta d'acord amb les recomanacions de la UE. En el cas de les ja existents, com ara la que està sobre el pati de l'Escola Pau Sans, l'Ajuntament instarà a traslladar-les en un termini determinat, sempre que s'incompleixi la normativa vigent o les futures legislacions.
39. Crear i obrir aules d'estudi informatitzades per a la consulta i la realització de deures i evitar la bretxa digital entre alumnes amb accés a continguts digitals.
40. Crear nous centres i adaptar els equipaments existents entorn a la robòtica educativa, programació, creació digital, disseny, impressió 3D, etc.

2 Construíim una ciutat educadora i una educació en Xarxa

“Per educar un infant cal la tribu sencera.”
Proverbi africà

“Digues-m'ho i ho oblidó, ensenya-m'ho i ho recordo,
involucra-m'hi i ho aprenc.”
Benjamin Franklin

“Per aconseguir allò que la humanitat reclama de l'educació,
cal una comunitat educadora decidida, planificada, organitzada ella mateixa
com a àmbit d'exercici de la democràcia, amb la
participació efectiva de tots els seus membres...”
Marta Mata

“Una ciutat educadora pensada en els infants els ha de permetre sortir de
casa i aprofitar els espais públics per viure l'experiència de l'aventura,
de la descoberta, el joc, topar amb obstacles i provar la satisfacció
de superar-los o la frustració de no aconseguir-ho.”
Francesco Tonucci

a. Les xarxes educatives i el pla educatiu d'entorn

Sovint en educació és més important el camí que no pas el lloc de destinació; més important el procés de recerca que no pas els resultats; més important com construeixes el coneixement que no pas el propi coneixement. Per això, en el fet educatiu, el treball en xarxa, el treball cooperatiu, multiplica l'aprenentatge.

Per aquesta mateixa raó, la creació de xarxes territorials educatives on les institucions públiques, les entitats socials i educatives i els centres construeixen teixit educatiu són molt importants per aconseguir la millora de la qualitat de l'educació.

Cal enfortir la metodologia de treball en xarxa i la cultura de treball cooperatiu entre tots els agents educatius de cada barri, tal com ha estat possible en els barris on es desenvolupa el pla educatiu d'entorn.

També cal crear sinergies i construir el màxim nombre de vincles entre tots els agents educatius. Potenciar la vinculació dels centres educatius i els educadors amb les entitats del barri, apropar la formació professional al món laboral,

tractar els tres subsistemes de la formació professional (inicial, ocupacional i permanent) de manera integral i apropar l'aprenentatge artístic a l'educació formal.

Propostes d'actuació

41. Mantenir el nivell d'implantació del pla educatiu d'entorn als districtes de Collblanc-la Torrassa, la Florida - les Planes i Pubilla Cases - Can Serra, i al barri del Gornal. Incorporar la representació d'alumnes i famílies a la Comissió Representativa Institucional que fa el seguiment del PEE.
42. Crear xarxes educatives i estendre progressivament el Pla Educatiu d'Entorn a la resta de la ciutat, amb la recuperació de l'aportació econòmica del Departament d'Ensenyament o l'aportació d'altres administracions públiques. Mentre no arribi aquest finançament, iniciar en aquests districtes alguns dels programes, com ara els d'orientació i acompanyament (POA), les tècniques d'absentisme, els tallers d'estudi assistit, etc.
43. Fomentar els espais de coordinació estable entre les diverses xarxes educatives de la ciutat: pla educatiu d'entorn, 0-6, aprenentatge servei (ApS), AMPA, etc.
44. Potenciar el treball de l'Observatori de la Infància de L'Hospitalet i vetllar pel compliment de les recomanacions dels seus estudis.

b. La participació i la implicació de les famílies

Les famílies són els principals responsables de l'educació dels fills i han de tenir un rol important a la comunitat educativa. El seu nivell d'implicació, de participació i de reivindicació a l'escola és molt més intens que en altres èpoques. Actualment tenen una gran consciència de la importància de l'educació per al futur laboral dels fills i una preocupació més gran pels diversos itineraris educatius que se'ls ha d'oferir.

Molts estudis avalen que la participació dels pares i mares a les activitats del centre educatiu i la seva implicació a l'escola és un element de qualitat educativa per al centre i d'èxit escolar per als fills. Per aquesta raó, la formació de les famílies en el seu rol educatiu dins i fora del nucli familiar és fonamental. Compartir amb altres famílies les problemàtiques més habituals i les bones pràctiques els ajuda a superar el neguit per l'educació.

Les AMPA i les AFA són molt importants per tal d'estructurar i canalitzar la participació de les famílies, per a la cohesió de la comunitat educativa, per a la integració de les famílies novingudes, per a l'obertura i l'arrelament de l'escola

al barri, per a l'orientació educativa del centre i per a la generació de serveis educatius fora de l'horari escolar.

Tot respectant el paper dels mestres i de la Direcció, les famílies han de tenir un paper important en les decisions del centre educatiu, que no es pot limitar exclusivament a l'organització de les activitats extraescolars a través de les AMPA. Per això és necessari revisar les funcions i les dinàmiques dels espais on tenen veu les famílies, especialment als consells escolars.

Propostes d'actuació

45. Afavorir la participació de les famílies a les activitats del centre per tal d'augmentar el vincle educatiu.
46. Potenciar la programació d'espais de debat de famílies al conjunt de la ciutat.
47. Augmentar els recursos de suport per a l'enfortiment del teixit associatiu de les AMPA i les AFA de L'Hospitalet. Augmentar l'import de les seves subvencions municipals. Estudiar la creació d'un recurs municipal d'assessorament jurídic adreçat a les AMPA i les AFA.
48. Donar facilitats a les AMPA i les AFA per a l'accés al material necessari per a la realització de les seves activitats, com per exemple: megafonia, cadires, taules, tarimes, etc. Eliminar la normativa que només permet demanar una tarima per centre escolar i curs.
49. Fomentar la coordinació entre les AMPA i les AFA a escala de barri i de ciutat i crear espais de treball en xarxa.
50. Facilitar la participació de les famílies amb la creació de nous recursos, amb l'adaptació d'horaris a la vida laboral, etc.
51. Potenciar les dinàmiques de participació als consells escolars del centre.
52. Recuperar les subvencions que atorgava el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per als projectes de reutilització de llibres, activitats extraescolars i acollida.

c. La participació i el compromís social de l'alumnat

Fomentar el compromís social de l'alumnat és molt important per tal que, des de ben petits, desenvolupin valors de democràcia i ciutadania i participin en la transformació de la seva ciutat. Si es fa en el marc del currículum, aquest compromís social esdevé un estímul per als alumnes i un aprenentatge plenament significatiu. Així doncs, l'aprenentatge servei, que practiquen milers d'alumnes a la nostra ciutat, cultiva els valors i millora l'aprenentatge de l'alumnat, innova les metodologies del professorat, prestigia els centres educatius i ajuda els

beneficiaris de les entitats socials i educatives de la ciutat.

Per aquesta raó és important mantenir l'impuls dels projectes d'aprenentatge servei a la ciutat, fent especial incidència a les zones educatives on encara no s'han desenvolupat els plans educatius d'entorn i en etapes com la universitària. També cal mantenir el lideratge nacional i estatal en aquesta metodologia pedagògica.

D'altra banda, també és molt important la implicació dels infants i dels joves en els espais de participació i de deliberació de la ciutat i dels centres educatius, especialment a través del Consell de Nois i Noies, els consells escolars i els delegats de classe.

Propostes d'actuació

53. Continuar impulsant la participació dels infants i dels joves a través del Consell de Nois i Noies. Millorar el nivell d'interlocució i de representació entre els membres del consell i els seus companys d'aula. Aprendre a ser portaveu.
54. Incorporar al Consell de Nois i Noies la representació dels alumnes de cicle mitjà de primària, de 8 a 10 anys.
55. Fer més visibles al conjunt de la ciutadania les accions ApS de la ciutat, amb la difusió del seu inventari i la construcció d'un mapa amb els centres educatius que fan accions d'aquest tipus i les entitats i institucions receptores del compromís del seu alumnat.
56. Promoure l'ApS entre els joves universitaris per tal que, mitjançant la signatura de convenis amb les universitats, els alumnes puguin fer pràctiques dels màsters a les escoles, instituts i entitats de L'Hospitalet.
57. Enfortir l'itinerari dels joves, de manera que de l'ApS passin a incorporar-se al teixit associatiu de la ciutat.
58. Millorar els espais de participació de l'alumnat a les escoles i instituts: assemblees, reunions de delegats de classe, consell escolar, etc.
59. Fomentar el màxim d'activitats conjuntes d'alumnes d'escoles d'educació especial i d'escoles ordinàries.

d. L'educació en el lleure

La ciutat reconeix i valora molt positivament el paper educatiu dels centres d'esplai, dels agrupaments escoltes i de les entitats esportives, socioeducatives i artístiques de la ciutat, que fan possible que L'Hospitalet sigui capdavanter en

l'oferta d'educació en el lleure i en la seva qualitat.

La participació d'aquestes entitats en les xarxes educatives territorials és vital per establir la seva imprescindible coordinació i col·laboració amb les escoles i els instituts amb programes educatius, com el pla educatiu d'entorn, l'aprenentatge servei, l'estudi assistit, el reforç escolar, el programa de vetlladors de suport a la integració, els menjadors escolars, el projecte Clau, els casals d'estiu, les activitats extraescolars, etc.

Propostes d'actuació

60. Impulsar el decàleg de principis i valors de l'educació en el lleure.
61. Elaborar un mapa de recursos d'educació en el lleure i l'esplai a la ciutat i dels seus serveis educatius adreçats al conjunt d'infants i als centres educatius. Ampliar i reforçar l'oferta de places i d'espais de lleure per a infants.
62. Vetllar per l'accessibilitat de les famílies sense recursos i dels alumnes amb NEE a l'educació en el lleure mitjançant beques o altres recursos.
63. Repensar i reforçar l'oferta de lleure per als joves amb la participació dels mateixos joves en el seu disseny i concreció.
64. Promoure les activitats d'educació en el lleure al carrer per donar una major dinamització de l'espai públic i una major visibilitat a les entitats de lleure.
65. Potenciar les activitats multigeneracionals promogudes per les entitats d'educació en el lleure.
66. Promoure als centres educatius el lleure esportiu a través de les entitats esportives, de lleure i de les AMPA, i el lleure artístic amb l'EMMCA. Dotar les AMPA i les AFA del material esportiu necessari per a la realització d'aquestes activitats.
67. Estar atents a les dificultats normatives tributàries estatals que posen en perill les activitats extraescolars, especialment d'entitats esportives i AMPA.
68. Promoure la participació dels alumnes amb NEE en activitats que habitualment no s'adrecen a ells, barrejant diversitats i intercanvi de realitats entre tot l'alumnat.

e. El paper dels municipis en l'educació

Els municipis han de tenir un paper rellevant en la planificació educativa com a Administració més propera i coneixedora del territori. Una major proximitat en la gestió educativa dona més qualitat al sistema i un tracte de major sensibilitat. En els països del nord d'Europa la gestió educativa no universitària és a mans dels governs locals i s'obtenen molt bons resultats.

Igual que diem que l'entorn és fonamental en l'educació, una Administració local amb competències educatives seria l'entorn institucional més adient per als centres educatius, sempre que aquests traspassos de competències anessin acompanyats dels recursos corresponents.

La proximitat en la gestió educativa i la clarificació de les competències entre les diverses administracions afavoreix la comunicació i la implicació de les famílies amb la seva comunitat educativa. Per això la coresponsabilitat entre les diverses administracions és clau i el concepte de zona educativa és una bona proposta per coordinar la gestió educativa entre l'Administració local i l'autònoma. Un bon marc institucional on singularitzar l'educació en un territori concret sense perdre els elements d'harmonització necessaris que ha de tenir un mateix sistema educatiu.

Malgrat les noves lleis i les retallades econòmiques, els ajuntaments no s'han limitat a exercir les seves competències educatives (plans d'absentisme, consergeria, petit manteniment, pagament dels subministraments i cessió de terrenys per a la construcció de centres educatius). Al contrari, han afegit responsabilitats a les escoles bressol i de música, plans educatius d'entorn, orientació i acompanyament, aprenentatge servei, etc.

Propostes d'actuació

69. Signar un acord de coresponsabilitat entre l'Ajuntament i la Generalitat que impliqui la creació d'una o dues zones educatives a L'Hospitalet i la descentralització de competències amb el finançament corresponent.
70. Donar més veu al Consell Educatiu de L'Hospitalet en el disseny de les polítiques educatives de la ciutat i més capacitat de decisió en els pressupostos municipals.
71. Potenciar l'Oficina Municipal d'Escolarització i recuperar el seu finançament.
72. Demanar al govern de l'Estat els canvis legislatius pertinents per tal de retornar la representació municipal a tots els consells escolars dels centres educatius de la ciutat.
73. Crear un recurs informatiu adreçat als centres on es difonguin tots els recursos educatius que ofereixen el conjunt d'administracions públiques.
74. Tenir en compte els criteris d'arquitectura sostenible i d'accessibilitat universal a tots els edificis públics, accessos i entorn, en especial a espais educatius i de lleure, i treballar per a l'eliminació de totes les barreres arquitectòniques.

f. L'ús dels equipaments educatius per a la ciutadania

En una ciutat de les més densament poblades del món és fonamental garantir que l'ús de l'espai i dels equipaments públics sigui el més intensiu possible i alhora es faci en un clima de bona convivència. A més, aquesta qüestió possibilita un avenç en l'equitat, ja que les famílies amb menys recursos i habitatges més reduïts són les que fan un ús més freqüent de l'espai públic.

Així doncs, potenciar l'ús dels patis i d'altres instal·lacions de les escoles i dels instituts de la ciutat ajuda a millorar la convivència i a crear millors condicions de vida per a tothom.

Propostes d'actuació

75. Incrementar l'experiència dels patis oberts com a places públiques els caps de setmana i festius fins a arribar com a mínim a un per barri, tot sent flexibles en la seva distribució en funció de l'evolució de la participació a cada pati. Revisar la normativa actual. Possibilitar la realització d'activitats dinamitzades per entitats del barri.
76. Fomentar encara més l'ús de les instal·lacions de les escoles per part de les AMPA i les entitats de la ciutat, especialment a l'estiu i els períodes de vacances escolars. Fer una acció informativa perquè totes les associacions coneguin la normativa de cessió d'espais escolars.
77. Vetllar perquè les antigues i les noves construccions d'edificis escolars possibilitin l'accessibilitat des del carrer i de manera aïllada de la resta del centre a biblioteques, gimnàs, sales d'actes, etc.
78. Facilitar l'ús dels espais de les escoles bressol municipals per a les activitats de les seves AMPA.
79. Facilitar l'ús de les instal·lacions municipals culturals i esportives als centres educatius i a les AMPA i les AFA que les sol·licitin per a la realització d'activitats escolars. Estudiar possibles millores en la fixació de les taxes i preus públics per a l'ús d'equipaments esportius municipals, quan la sol·licitud parteixi de centres educatius, AMPA i AFA, amb l'objectiu de contemplar bonificacions en funció de l'ús a què es destinin, i amb voluntat d'atendre les necessitats dels centres en tot moment. Fer especial atenció als centres educatius que no disposen de prou espai per a la realització de les seves activitats.
80. Modificar la normativa que obliga les AMPA a demanar amb 30 dies d'antelació l'ús de les instal·lacions del centre, reduint aquest període al mínim de temps possible. Facilitar la gestió d'aquests permisos per via telemàtica

i evitar que s'hagi de presentar tota la documentació cada cop que es presenta una sol·licitud. Realitzar un estudi jurídic sobre la possibilitat que les necessitats d'espais d'un centre per part de la seva AMPA no requereixin permís municipal, només aprovació del Consell Escolar i comunicació.

g. El calendari i la jornada escolar

A la nostra ciutat hi ha fins a cinc horaris diferents en l'escolaritat obligatòria: primària pública amb 5 o 6 hores de classe diàries, instituts amb jornada partida o amb jornada compactada, i escoles concertades amb 6 hores i jornada partida.

D'altra banda, hi ha alumnes que des de ben petits comencen la jornada escolar a les 8 del matí a l'acollida i no l'acaben fins que acaben les activitats extraescolars o l'esplai cap a les 20 h.

Cal un debat a la societat, que depassa l'àmbit local, sobre la necessària conciliació de la vida laboral i familiar, que ajudi les famílies en el seu rol educador, i els horaris institucionals, comercials, laborals i escolars de la nostra societat. Des de la ciutat i l'escola caldrà participar activament en aquest debat nacional de la reforma horària i de l'educació a temps complet, i ser proactius a l'hora d'experimentar, d'avaluar i de proposar models d'implantació.

Un altre debat necessari i que també depassa el municipi és el debat sobre els deures fora de l'escola.

Propostes d'actuació

81. Cal obrir un debat per tal d'igualar la jornada escolar a l'escola pública i a la concertada, tant pel que fa al nombre d'hores lectives, com a la modalitat en horari partit o compactat, per tal de reduir les desigualtats que hi pot haver entre els alumnes de la mateixa edat.
82. Cal un debat a escala local i nacional respecte a la jornada i el calendari escolar, en què no només participin les famílies, els alumnes, els mestres i les administracions educatives. Empresaris i sindicats i el món de l'oci i el lleure també han de participar d'un gran pacte nacional que modifiqui les extenses jornades laborals i lectives que impedeixen la conciliació familiar.

3. Els recursos al servei d'una educació de qualitat

“La finalitat de l'educació és augmentar la probabilitat que succeeixi allò que volem.”

J. Antonio Marina

“Els infants que arriben a l'escola amb motxilles tan pesants, com les de l'atur, la pobresa o la desnutrició, no gaudeixen de les mateixes oportunitats que els altres.”

Ferran Sales

“Ensenyar no és només una manera de guanyar-se la vida; és, sobretot, una manera de guanyar la vida dels altres.”

Emilio Lledó

“Excitem la curiositat, l'alegria i la col·laboració activa del nen, ajudant-lo a descobrir veritats que tinguin, per a ell, el valor d'una adquisició personal.”

Rosa Sensat

“El nostre paper [mestres] és molt més modest i cada dia ens hem d'anar retirant cap a la penombra de l'aula per deixar lloc preeminent, el de plena llum, a l'infant, que ha esdevingut personatge de primera categoria.”

Anna Rubiés

a. L'educació infantil (0-6)

La petita infància és una etapa evolutiva clau en la construcció de les habilitats socials, emocionals i en l'èxit escolar de les persones. Per aquesta raó, l'educació infantil no solament s'ha de considerar com una etapa educativa i no pas assistencial, sinó que s'hauria de considerar l'etapa més important del sistema educatiu. A més, afavoreix la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Així doncs, cal prestigiar-la i valorar-la com es mereix i reconèixer la tasca dels mestres, educadors i de tots els professionals que hi intervenen.

Per fer una bona atenció de la petita infància cal el treball conjunt de totes les persones que hi intervenen i potenciar i estendre les xarxes 0-6 existents per tal de millorar la coordinació de tots els professionals. Alhora, les escoles bressol s'han d'implicar en les xarxes educatives i reforçar els seus lligams amb les escoles d'infantil i primària i amb les entitats i col·lectius del barri.

L'etapa 0-3 hauria de ser flexible per tal d'adaptar-se a les famílies i fer possible la conciliació i l'atenció familiar de l'infant. Cal diversificar l'oferta: escoles bressol, espais familiars, espais lúdics, etc.

Seguint els principis del projecte educatiu marc de les escoles bressol de L'Hospitalet, el pas per l'escola bressol "ha de ser positiu, de manera que, al llarg de les etapes posteriors, tant els infants com llurs pares sentin plena satisfacció i incorporin al seu estat vital aquesta experiència educativa".

Propostes d'actuació

83. Potenciar l'escolarització dels infants a les escoles bressol i incrementar les places i els serveis de suport a la petita infància amb necessitats educatives especials amb recursos materials, humans i econòmics per a les necessitats específiques de l'alumnat.
84. Promoure un acord a la Comissió Mixta del Departament d'Ensenyament de coresponsabilització i manteniment de les escoles bressol municipals i el suport a les d'iniciativa social, establiment de beques menjador i tarifació social, per garantir l'accessibilitat econòmica de les famílies.
85. Fomentar els espais familiars a la ciutat perquè famílies i infants comparteixin projectes educatius de qualitat.
86. Mantenir el treball de les xarxes territorials 0-6 existents i crear-ne als districtes on encara no existeixen. Programar jornades de coordinació de les diverses xarxes territorials per intercanviar experiències de treball i bones pràctiques.
87. Obrir un debat sobre el model de gestió de la xarxa d'escoles bressol municipals i la possibilitat que les escoles bressol i les llars d'infants sense ànim de lucre subvencionades amb fons públics municipals puguin optar a la seva integració voluntària en aquesta xarxa.

b. L'escola inclusiva

La ciutat ha de vetllar per l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials o altres problemes d'aprenentatge. Volem que la immensa majoria d'aquests infants i joves s'escolaritzin als centres ordinaris, amb els recursos adients i necessaris per afavorir al màxim el seu desenvolupament, la seva integració social i la posterior orientació sociolaboral. I només els infants que no es puguin atendre en aquestes condicions s'hauran d'escolaritzar a centres d'educació especials de L'Hospitalet.

La ciutat i les famílies reclamen des de fa molts anys a les administracions competents la realització d'una diagnosi de les necessitats de la ciutat i la creació d'un mapa de l'educació especial amb els recursos necessaris per atendre aquest alumnat, especialment quan arriba a l'etapa postobligatòria.

D'altra banda, les famílies d'alumnes sords també reclamen el compliment de la Llei de la llengua de signes catalana per tal que en el procés d'acollida i d'orientació se'ls informi dels beneficis i avantatges d'aquesta llengua i de l'existència de projectes educatius en modalitat bilingüe. Reconèixer la llengua de signes com un dret lingüístic que l'alumne sord hauria d'adquirir al llarg de la seva escolarització amb una oferta escolar adequada i uns professionals formats per atendre'l en aquesta llengua.

Propostes d'actuació

88. Construir un mapa de l'educació especial que tingui com a objectiu augmentar els recursos existents a la ciutat per atendre els alumnes amb diversitat funcional. Reforçar els equips d'atenció i d'assessorament psicopedagògic del Departament d'Ensenyament (EAP) amb més recursos humans per tal que dictaminin prèviament els alumnes abans de la derivació als centres i atenguin amb celeritat els alumnes amb dictamen al llarg de tot el curs.
89. Realitzar una diagnosi acurada de les necessitats de la ciutat pel que fa a l'atenció als alumnes amb necessitats educatives especials, dedicant especial cura a l'etapa postobligatòria, en què hi ha una manca absoluta de recursos per atendre l'alumnat de més de 16 anys. Vetllar per la creació de recursos educatius o bé d'inserció laboral per als joves amb discapacitats fins als 25 anys. Aquesta diagnosi haurà de ser exacta segons les dades dels serveis socials i del cens del total de ciutadans amb diversitat funcional i/o NEE entre 3 i 21 anys, per tal d'establir les necessitats concretes. Caldrà construir a la ciutat una segona escola pública d'educació especial.
90. Vetllar pel desplegament i el finançament progressiu i suficient del nou decret d'escola inclusiva. Augmentar els recursos que manquen a les escoles: més unitats de suport a l'educació especial (USEE), més auxiliars d'educació especial, oferta escolar en llengua de signes, etc., i millorar el disseny dels recursos existents i les metodologies emprades per tal que s'orientin cap a una escola i un institut veritablement inclusius.
91. Dotar les escoles d'educació especial dels espais, recursos, personal i eines necessàries per atendre els infants que no es poden escolaritzar a les USEE, tenint en compte en tot moment les necessitats específiques de l'alumnat, establint en tot cas criteris pedagògics i de salut, i no econòmics ni logístics sobre quines són aquestes necessitats. En cas que sigui necessari, incorporar les teràpies i terapeutes que calgui. Definir clarament el criteri pedagògic que estableixi que un alumne no pot ser escolaritzat a les USEE. Estudiar la possibilitat de cedir un nou espai inclusiu, o els espais que calgui, a les escoles d'educació especial per atendre el seu alumnat.
92. En el cas d'alumnes que no es puguin escolaritzar a L'Hospitalet i es traslladin

a escoles d'educació especial d'altres poblacions, aquest fet no pot resultar una càrrega econòmica per a les famílies, i cal mantenir les mateixes beques i serveis, com si s'escolaritzessin a L'Hospitalet.

93. Dotar la ciutat d'una bona xarxa d'aules integrals de suport (AIS) adreçada als alumnes de les etapes d'educació obligatòria.
94. Dotar els centres d'educació especial que atenen alumnes fins als 20 anys de professionals especialistes que els preparin per a una inserció sociolaboral (monitor de taller, fuster, jardiner, manteniment, etc.).
95. Dotar d'una aula sensorial algunes de les escoles bressol municipals per tal d'atendre els alumnes amb necessitats educatives especials de la ciutat.
96. Afavorir la formació contínua del personal que treballa a les escoles d'educació especial i a les USEE, i fer un seguiment permanent de les necessitats de l'alumnat, dels serveis de suport, així com de l'evolució de l'alumne.
97. Promoure el retorn dels alumnes d'educació especial que han hagut de marxar de la ciutat un cop s'assoleixi l'adaptació dels recursos a les necessitats reals.
98. No sobrepassar la ràtio màxima establerta per la legislació catalana a les aules i treballar per rebaixar ràtios, especialment als centres d'alta complexitat i als grups amb infants amb dictamen.

c. L'escolarització equilibrada

Les escoles han de ser el reflex de la composició social i cultural del seu barri. Una bona distribució de l'alumnat amb necessitats educatives especials físiques i psíquiques (A) i socials (B) entre totes les escoles d'un mateix barri, públiques i privades concertades, és un bon factor de qualitat educativa que supera la segregació i la guetització. L'escola ideal és la que viu en una mixtura de famílies i d'orígens semblant a la del seu barri.

Després d'uns anys de polítiques de reequilibri a la ciutat, amb una gran implicació de les escoles públiques i concertades, la situació actual, sense dictàmens previs dels alumnes i sense el suport econòmic per part de la Generalitat que feia possible el reequilibri, ha tornat invisibles aquests alumnes. Això ha impossibilitat la continuïtat del reequilibri i ha diluït la planificació dels recursos necessaris per atendre aquests alumnes, com són els vetlladors o les aules d'acollida. Una altra dificultat afegida ha estat la desaparició dels traductors, fet que ha dificultat l'acollida dels alumnes i les seves famílies en la seva pròpia llengua.

La ciutat també aposta perquè el reequilibri dels alumnes es faci dins del seu propi barri i s'evitin els desplaçaments a altres barris de la ciutat. I ho fem perquè creiem que l'escola també ha de ser un element d'arrelament dels alumnes a l'entorn més proper. Per això és fonamental que l'oferta de places escolars coincideixi amb el padró municipal i les zones educatives s'adeqüin a la necessitat dels barris.

Cal establir estratègies de connectivitat i itineraris educatius entre les escoles bressol i les escoles d'infantil i primària i aquestes amb els instituts de la mateixa zona educativa per tal de generar pertinença al barri.

Propostes d'actuació

99. Retornar al pacte de reequilibri dels alumnes amb necessitats educatives especials assolit el 2008/9, en què es feia dictamen dels alumnes A i B per part de les treballadores socials de l'EAP, previ a la matriculació, i els alumnes es distribuïen aproximadament al 50 % a escoles públiques i concertades de la ciutat.
100. Dotar econòmicament la partida de suport a l'escolarització d'alumnes amb NEE a les escoles concertades en concepte de sisena hora i signatura de contractes programa per a les escoles concertades compromeses amb aquestes polítiques de reequilibri.
101. Retornar al finançament del Departament d'Ensenyament a les Oficines Municipals d'Escolarització (OME) per tal que puguin col·laborar més activament en l'escolarització i que no només facin tasques informatives. (71)
102. Recuperar la figura dels traductors per a l'acollida dels alumnes nous d'altres sistemes educatius.

d. Les transicions i les noves oportunitats

Malgrat que el fracàs escolar ha disminuït considerablement a la nostra ciutat i ens situem a la mitjana del país, encara són massa els joves que abandonen o no es graduen a l'educació secundària i els que no continuen estudis postobligatoris.

Cal tenir molta cura en les transicions entre les diverses etapes educatives i especialment en l'orientació i acompanyament dels joves cap als estudis postobligatoris o cap a la seva incorporació al món laboral. La nostra ciutat encara no té prou recursos de noves oportunitats per als joves que no es graduen a l'ESO, fet que dificulta el treball dels professionals dels diversos serveis d'orientació i acompanyament.

Propostes d'actuació

103. Elaborar un mapa de recursos de noves oportunitats a la ciutat: Unitat d'Escolarització Compartida (UEC), Programes d'Adaptació Curricular (PAC), aules obertes, escoles d'adults PCI, PTT, FP bàsica, escola de noves oportunitats, cursos de formació ocupacional, etc. Crear els programes necessaris per acollir les demandes de la ciutat.
104. Recuperar el SIL (Servei d'Inserció Laboral per a persones amb discapacitat) com a recurs d'oportunitat per als alumnes que acaben els programes educatius.
105. Potenciar l'escola restaurant El Repartidor com a referent de possibles futures escoles de noves oportunitats a la ciutat.
106. Coordinar i reforçar els diversos serveis d'orientació i acompanyament als alumnes sense graduació a partir dels 16 anys, abans, durant i després de la seva transició, amb l'objectiu de crear itineraris i seguiment personalitzat per a aquests alumnes que els facin retornar al sistema educatiu.
107. Ampliar el programa d'orientació i acompanyament del pla educatiu d'entorn al conjunt de la ciutat. Fer una diagnosi i avaluació de l'orientació dels joves.
108. Donar una mirada d'orientació professionalitzadora a les tutories de l'educació secundària obligatòria.

e. L'educació al llarg de la vida

L'educació al llarg de la vida ha de ser un dret de la ciutadania. Tradicionalment el recurs que ho facilitava eren les escoles d'adults, però la manca de programes de noves oportunitats per als joves han convertit aquestes escoles en refugi dels alumnes adolescents que acaben de fracassar a l'ESO i les places existents a la ciutat s'han col·lapsat.

També ha estat molt important la formació professional ocupacional i contínua, en què participen persones que cerquen feina o professionals en actiu. L'oferta, però, ha minvat els darrers anys per la manca de recursos econòmics provinents de l'Estat.

D'altra banda, cal dir que per aconseguir un nivell més alt d'aprenentatge i de debat d'idees i de valors a la ciutat, també és important l'existència de programes de formació d'adults en format de conferències, jornades o cursos de curta durada, comportin o no una acreditació acadèmica.

Propostes d'actuació

109. Incrementar i diversificar l'oferta dels centres de formació d'adults perquè facin atenció a joves i adults. Conversió de l'aula d'adults de la Florida en centre d'adults.
110. Impuls d'una Universitat de Ciutadania amb una programació estable que pugui atendre les necessitats formatives puntuals dels adults de la ciutat amb cursos d'extensió universitària, cicles de conferències, etc.
111. Augmentar la vinculació de l'Escola Oficial d'Idiomes i l'Escola Superior d'Art Serra i Abella i el CIFO amb la ciutat, major coneixement i implicació.
112. Incrementar la capacitat de l'EMMCA com un espai per a l'aprofundiment i la continuïtat de la pràctica artística al llarg de la vida.

f. La formació professional

Tot i que la ciutat i el conjunt del país han crescut els darrers anys en l'oferta de formació professional inicial, cicles de grau mitjà i superior, encara estem molt lluny de les ràtios òptimes que marca la Unió Europea. El diferencial de ciutadans amb estudis postobligatoris que encara tenim amb Europa es concentra a l'FP. Cal que la ciutadania valori l'FP com una educació que cal prestigiar per la seva alta qualitat i la seva gran inserció laboral.

A la ciutat cal una FP que aprofundeixi la relació dels centres educatius amb el món de l'empresa, amb el format d'FP dual, encara molt escàs a L'Hospitalet. També cal que l'ampliació de l'oferta d'FP que necessita la ciutat s'adeqüi a les noves oportunitats laborals que sorgeixen, com és el cas de la recerca en salut (IDIBELL), de la indústria cultural (Districte Cultural) o de l'hoteleria, cuina, restauració i lleure (Turisme). Els poders públics vetllaran per garantir una oferta pública suficient i gratuïta.

L'aposta de la ciutat és per una educació comprensiva que garanteixi l'educació secundària obligatòria fins als 16 anys, que no segregui els alumnes abans d'hora; la creació d'una FP inicial adaptada als perfils dels alumnes a partir d'aquesta edat, i la promoció dels centres integrals d'FP que incorporin els tres subsistemes: inicial, ocupacional i continuat.

Propostes d'actuació

113. Fer un mapa de l'oferta de l'FP i completar-ne les mancances en els camps laborals en què la ciutat té una voluntat especial de prioritzar, com ara la salut, l'hoteleria, la cuina i restauració, la cultura i el lleure. Harmonitzar

la demanda dels alumnes amb la necessitat de les empreses i l'oferta dels centres educatius de formació professional. Cal ampliar l'oferta de les famílies professionals a la ciutat. El Departament d'Ensenyament ha de potenciar l'oferta i les instal·lacions d'FP. En el moment en què es creïn centres nous d'FP, cal que es realitzin en centres amb d'altres ensenyaments per afavorir les sinergies que es produeixin.

114. Afavorir i impulsar la creació i la consolidació de centres d'FP integrals a la ciutat en consonància amb allò que estableix la Llei 10/2015 de formació i qualificació professional. Acordar amb la Universitat de Barcelona i el Departament d'Ensenyament la creació d'un centre públic d'FP integral en el camp de la salut en el campus de Bellvitge.
115. Dotar els centres públics de formació professional de la figura d'un coordinador/orientador encarregat de la informació i de l'orientació professional, amb prou recursos tècnics per desenvolupar amb èxit aquesta important tasca.
116. Potenciar l'FP inicial adaptada al perfil i a les motivacions dels estudiants de més de 16 anys i amb continuïtat cap als cicles de grau mitjà.
117. Potenciar l'FP dual entre centres educatius i les institucions i les empreses instal·lades a la ciutat, vetllant per la qualitat dels convenis que se signin i per les condicions de treball i aprenentatge de l'alumnat. Demanar a les empreses que prioritzin els contractes per davant de les beques.
118. Crear un recurs municipal que potenciï i coordini a escala local el sistema d'acreditacions professionals. El procediment per a l'acreditació de l'experiència laboral i d'aprenentatges no formals dins d'un sistema únic i permanent, lligat a l'FP, serà coordinat per tècnics assessors i/o avaluadors d'habilitats. Aquest recurs ha de ser un servei públic i gratuït.
119. Crear un organisme transversal a l'Ajuntament per gestionar les tasques i accions que cal desenvolupar a la ciutat amb relació a la formació professional.
120. Realitzar formació d'informadors i d'orientadors professionals per unificar protocols a escala de ciutat i que aprofitin el portal unificat creat com a eina per millorar el servei que actualment es dona des de diferents àmbits de la ciutat.
121. Crear un espai web amb accés a la ciutadania, d'una banda, i al món de l'empresa, de l'altra, i on es puguin consultar aspectes relacionats amb l'FP de la ciutat.
122. Potenciar l'Observatori de l'FP com a eina de treball i de difusió de l'FP de la ciutat.
123. Potenciar les Jornades de la Formació Professional de la ciutat.
124. Crear una xarxa local de centres a L'Hospitalet per compartir informació i donar suport a les beques Erasmus i a l'elaboració de projectes.

125. Estudiar el model de promoció de la mobilitat i estades a l'estiu que organitzen altres ajuntaments.
126. Que l'Ajuntament promogui i cerqui els recursos per realitzar cursos de formació de nivell 1 que capacitin la ciutadania en competències bàsiques i els permetin accedir posteriorment a formació de nivell 2 i 3.

g. La lluita contra l'absentisme

Fa pocs mesos es presentava el nou pla de prevenció i atenció a l'absentisme escolar, fruit del treball d'un ampli col·lectiu d'institucions i professionals amb l'objectiu de contribuir a la millora de l'aplicació del dret a una educació en igualtat d'oportunitats a la nostra ciutat i garantir un element bàsic com és l'escolarització de tots els infants en condicions de qualitat.

A la nostra ciutat, la lluita contra l'absentisme, per ben petit que sigui, continua sent una de les prioritats que ens marquem, perquè sabem que el primer graó per aconseguir la igualtat d'oportunitats a l'educació és garantir l'escolarització i l'assistència de tots els alumnes als centres educatius. El primer pas per al compliment del dret a l'educació és l'assistència dels infants i els joves en edat d'escolarització obligatòria al centre educatiu.

Propostes d'actuació

127. Donar el temps i els recursos humans necessaris per a l'aplicació, en el conjunt de la ciutat, del nou Pla de Prevenció de l'Absentisme presentat fa tan sols uns mesos. Donar importància al treball de mediació amb les famílies.
128. Potenciar figures positives de lluita contra l'absentisme, com la de la Promotora Escolar del Poble Gitano.
129. Potenciar el Programa d'Orientació i Acompanyament dels alumnes que acaben l'escolarització obligatòria aconseguint itineraris personalitzats adequats per a cada alumne. Ampliar el seguiment temporal dels alumnes a més llarg termini.
130. Dedicar més recursos de segones oportunitats per poder-les oferir als alumnes i evitar així els abandonaments prematurs.
131. Augmentar als centres educatius ordinaris la diversificació curricular, l'adaptació als alumnes i les noves metodologies per fer-los més atractius. ADAPTACIÓ CURRICULAR + ACOMPANYAMENT PERSONAL = NO ABSENTISME.
132. Ampliar les hores de dedicació a l'acció tutorial als tutors de l'ESO i dedicar el professorat més expert i preparat als grups de final d'etapa educativa.

Demandar l'augment dels tècnics d'integració social (TIS) als centres de secundària que ho necessitin.

h. Els professionals de l'educació

El compromís i la implicació dels educadors, els mestres, el professorat i els equips directius, així com del personal no docent amb la seva tasca quotidiana i amb la dinamització de la seva comunitat educativa, del barri i de la ciutat, són una garantia de qualitat educativa.

Malgrat que la majoria de mestres de primària i de professorat de secundària no viu a la ciutat, és fonamental que la sentin com a seva i que contribueixin a l'estimació i compromís dels seus alumnes amb el seu entorn més proper.

Els professionals de l'educació han de tenir el reconeixement de la societat i una dotació de recursos que garanteixin les seves condicions laborals i el bon desenvolupament de la seva tasca educativa. Alhora, han de reconèixer el rol educatiu de les famílies i del barri i han d'obrir el fet educatiu a la seva participació.

Propostes d'actuació

133. Garantir les dotacions de personal docent i no docent necessàries per a un ensenyament de qualitat i d'èxit educatiu, com ara auxiliars d'educació especial, tècniques d'educació infantil, tècnics d'integració social, punt Edu de suport a les biblioteques escolars, promotora escolar, aules d'acollida, etc.
134. Retornar a la dotació de pressupostos per a la formació permanent del professorat en actiu. Promoure una escola d'estiu de mestres a la ciutat.
135. Promoure la formació dels docents en llengües estrangeres.
136. Programar l'oferta escolar amb marge de maniobra per encabir els alumnes nous en el període de vacances d'estiu. Reduir la ràtio, especialment a les escoles i instituts en contextos de major complexitat.
137. Promoure la figura del contracte programa del Departament amb les escoles concertades compromeses amb el servei públic i amb important nivell d'acollida d'alumnat nouvingut. Treballar per equiparar la plantilla i les condicions laborals de mestres entre aquestes escoles i les escoles públiques.
138. Revisar els indicadors de centres per tal de tenir una catalogació ajustada a la realitat canviant de les escoles. Garantir més recursos per als centres d'alta complexitat.
139. Millorar el programa d'acollida dels nous mestres que arriben cada curs als centres de la ciutat.

i. Els recursos econòmics, les infraestructures i el mapa escolar

Ben segur que la qualitat de la proposta educativa d'un centre no es pot mesurar principalment per les seves infraestructures, per les seves instal·lacions o per les dimensions dels seus espais físics. Hi ha factors molt més importants que la determinen: un bon claustre i un bon equip directiu, la professionalitat i la dedicació del professorat, o la implicació de les famílies, de l'entorn i de l'Administració pública.

Però també és cert que unes males infraestructures poden desprestigiar un centre davant de les famílies que en no coneixen prou el bon funcionament i entrar en una espiral de davallada de matrícula i de desmotivació del claustre. Per això és important que els centres tinguin les condicions òptimes per a l'exercici de la tasca docent.

A la ciutat encara hi ha pendents ampliacions i renovacions parcials o completes d'edificis educatius i la creació dels espais definitius de les escoles de nova creació. Caldrà preveure el creixement d'alumnat a l'ESO a la ciutat i començar la seva planificació, així com establir els canals de diàleg que calgui amb la Generalitat perquè l'alumnat pugui estudiar en bones condicions pel que fa a les instal·lacions. Utilitzar espais ja construïts a la ciutat per crear instituts escola pot ser una molt bona solució.

Malgrat que la competència municipal en infraestructures escolars és tan sols la cessió dels terrenys en cas de noves construccions i el petit manteniment dels edificis d'infantil i primària públics que construeixi el govern autonòmic, l'Ajuntament sempre ha anat més enllà i ha abordat grans reformes de centres educatius. La voluntat de la ciutat és que es mantingui aquesta coresponsabilitat per atendre els reptes pendents, sempre que hi hagi un acord equilibrat entre totes dues administracions que respongui a les competències que atorga la legislació vigent.

Propostes d'actuació

140. Signar, en un termini determinat, un acord entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament que concreti un mapa escolar en què s'inclougui l'oferta suficient per acollir les necessitats educatives de la ciutat, amb especial atenció al creixement de la demanda de l'ESO en els propers anys. I que també estableixi, en un calendari concret, l'adequació de tots els centres d'ensenyament públics de la ciutat a l'RD 132/2010, de 12 de febrer, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixen els ensenyaments d'educació infantil, primària i secundària. Definir un pla detallat

d'actuació a cada centre, amb els punts que cal corregir i/o ampliar.

141. Construir de manera urgent els edificis de les escoles Ernest Lluch i Paco Candel creades l'any 2010 i que ara com ara encara estan situades en mòduls prefabricats.
142. Construir un nou edifici que doni resposta a l'augment incipient de necessitats educatives especials d'alumnes que no poden ser escolaritzats als centres ordinaris. Ampliar i adequar el Centre d'Educació Especial L'Estel Can Bori per eliminar les barreres arquitectòniques i adaptar totalment el centre a les necessitats de l'alumnat.
143. Signar un conveni amb el Departament que inclogui el calendari de substitució o rehabilitació integral dels cinc edificis del Pla d'Urgència construïts els anys setanta: Frederic Mistral, Bernat Metge, Milagros Consarnau, Busquets i Punset i Joaquim Ruyra.
144. Signar un conveni d'inversions amb el Departament de Noves Construccions i RAM que inclogui l'execució de les obres de reforma, ampliació i millora pendents a les escoles públiques de primària de la ciutat: gimnàs i instal·lacions de cuina de l'Escola Pau Sans; accessibilitat (ascensor) i ampliació d'espais a l'Escola Lola Anglada; tercera fase de rehabilitació a l'Escola Pau Vila; accessibilitat i tanca perimetral a l'Escola Pere Lliscart; accessibilitat i sanitaris a les escoles Ramón y Cajal i el Gornal; nou gimnàs de les escoles Gornal i Joan Maragall; ampliació dels espais de l'escola Pablo Neruda; accessibilitat a les escoles Menéndez Pidal i Josep Janés, i les obres necessàries a les cuines dels centres públics de primària per tal que puguin oferir cuina pròpia. En aquest acord també s'establirà l'adequació, en un termini determinat, dels centres de la ciutat al CTE (Codi Tècnic de l'Edificació) pel que fa a la supressió de barreres arquitectòniques i a l'eficiència energètica, amb la consegüent adaptació de les instal·lacions i la millora de tancaments que evitin fugites de calor o filtracions d'aire fred. L'acord també contemplarà l'eliminació de tots els centres d'aquells materials que es van utilitzar en la seva construcció i que avui es consideren perjudicials per a la salut, com per exemple les teulades de fibrociment.
145. Trobar una solució per a les ampliacions dels espais físics de l'Escola Charlie Rivel, situada en un petit solar de tan sols 800 m², i de les escoles Joan Maragall i Pablo Neruda.
146. Impulsar de manera clara, ja sigui mitjançant els plans de manteniment dels edificis, amb ajuts proporcionats per institucions com IDAE o l'Agència Catalana de l'Energia, la millora de les instal·lacions d'enllumenat que s'adeqüin a l'ús dels nous suports digitals, tauletes, portàtils, que necessiten un control millor de l'enlluernament, que poden provocar fatiga ocular, cefalees, etc. d'acord amb la norma EN14264 1, en què s'estableixen els

requisits de qualitat mínims per a les instal·lacions d'enllumenat a les escoles. L'actualització dels suports d'estudi ha d'anar acompanyada de millores en unes instal·lacions d'enllumenat dissenyades en molts casos fa 30 anys i pensades per treballar amb suport paper.

147. Condicionar els espais pendents de consergeria i de dutxes per al personal no docent dels centres públics de primària.
148. Realitzar reformes a alguns instituts de la ciutat que necessiten millorar les seves infraestructures: Llobregat, Eduard Fontserè, gimnàs Mercè Rodoreda, etc.
149. Atendre les necessitats d'espai físic i de recursos humans que significarà l'arribada del gruix de natalitat que ara es troba entre primer i quart de primària. Optimitzar l'ús de les instal·lacions actuals dels instituts.
150. Valorar a la Taula Mixta de Planificació fer ús dels edificis construïts com annexos a escoles de primària els darrers anys per convertir els centres en instituts escola i donar solució a aquest creixement.
151. Transformar l'aula d'adults de la Florida en centre de formació amb la dotació d'un nou espai i dels recursos humans necessaris.
152. Incrementar l'oferta de l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI) de la ciutat.
153. Incrementar l'oferta universitària a L'Hospitalet.
154. Completar la rehabilitació de la fàbrica de Can Trinxet com a seu central de l'EMMCA i auditori de la ciutat.
155. Dotar el Centre de Normalització Lingüística d'un nou espai suficient per al desenvolupament de la seva activitat de formació que aplega prop de 3.000 alumnes anuals.

Demandes als diversos sectors

INSTITUCIONS PÚBLIQUES	PROPOSTES ADREÇADES
Ajuntament de L'Hospitalet (A)	1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 53, 54, 55, 56, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 92, 95, 99, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 134, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 150, 151, 154, 155
Consell Comarcal del Barcelonès (CC)	15
Diputació de Barcelona (D)	25, 28, 41, 42, 95, 105, 107, 128, 129
Generalitat de Catalunya (G)	1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 47, 50, 51, 52, 56, 58, 59, 60, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 77, 81, 82, 83, 84, 85, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 124, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153
Govern de l'Estat (E)	10, 19, 67, 72

COMUNITAT EDUCATIVA	PROPOSTES ADREÇADES
Alumnat (AL)	5, 6, 26, 29, 53, 54, 56, 57, 58, 63, 81, 82
Famílies (F)	33, 34, 43, 45, 46, 49, 50, 66, 67, 81, 82, 85, 86, 88, 89
Equips de mestres (M)	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 24, 25, 26, 28, 29, 31, 33, 34, 35, 45, 53, 54, 58, 59, 66, 68, 81, 82, 86, 88, 89, 90, 96, 99, 103, 108, 124, 127, 131, 132, 135, 137
Entitats socioeducatives d'entorn (AS)	3, 5, 13, 17, 18, 26, 32, 39, 40, 43, 44, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 75, 76, 81, 82, 105, 110, 114, 117, 139

Seguiment del pacte local

El ple municipal i el govern de la ciutat vetllaran pel seguiment i l'avaluació de les actuacions que es proposen en aquest pacte local des del vessant institucional. El Consell Educatiu de L'Hospitalet serà l'òrgan de participació que farà possible el seu seguiment i avaluació per part de la ciutadania i de la Comunitat Educativa.

El contingut d'aquest pacte serà la base de la negociació del govern municipal amb la resta d'administracions implicades. Tots els signants del pacte, tant els diversos sectors de la comunitat educativa, com els grups polítics i les institucions, vetllaran per l'execució del conjunt de les actuacions del pacte.

Aquest pacte tindrà un horitzó de compliment del 2025 i en el primer any de vigència s'elaborarà una memòria econòmica que inclourà la previsió de la despesa de recursos econòmics i la dedicació de recursos humans que les diverses administracions públiques hauran de fer efectives perquè les propostes es facin realitat.

Fitxa resum del procés participatiu

Juliol 2015	Plenari de Constitució del Pacte amb una seixantena de representants de grups polítics, sindicats, centres educatius, AMPA, AFA, entitats d'educació en el lleure, altres entitats, etc.
Octubre a desembre 2015	Celebració de cinc tallers de debat amb la participació de la vintena de membres del plenari escollits com a grup redactor.
Gener i febrer 2016	Redacció de les conclusions dels tallers i elaboració del primer esborrany per part de la Secretaria del Pacte.
Març 2016	Període d'esmenes del grup redactor. Tres reunions de debat de les 63 esmenes proposades.
Abril 2016	Període d'esmenes del conjunt del plenari.
Maig a setembre 2016	Celebració de cinc plenaris de debat de les 195 esmenes presentades al segon esborrany.
Setembre a octubre 2016	Tramesa del document definitiu del Pacte. Rebuda de les adhesions dels membres del plenari i altres entitats i col·lectius. Signatura del Pacte Local per l'Educació.

Pacte local per l'educació de L'Hospitalet. Novembre de 2016